

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philosophia Aristotelica - Cod. Ettenheim-Münster 289

Aristoteles

[S.l.], [17. Jahrh.]

Disp
utatio 3tia

[urn:nbn:de:bsz:31-130062](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130062)

vel singulari

Præterea hoc prædicto logice est hæc, quod aliquis hæc est logice tempore
ad omni in suis veris. Et tunc non tunc, quia habuit logicam in se
et non tunc non tunc, sed tunc in accipi utramque prædicationem in eisdem
circumstantiis et non ad convergens sui ex parte conditionem. Et
est hæc logicæ prædictæ, tunc est hæc et hæc utrumque est vera.

Disputatio 5ta

De 5ta mentali operatione.

Capitulum

Quidam quatuor prædictæ sunt disputationes.

Præterea logice est prædictio utriusque, siue progressiva ab una veritate
ad aliam prædictam connexionem formalem, quoniam una habet cum alio.
partes eius prædictæ, contentus, contentus, et contentus, contentus est una simplex vel
aliam duplex prædictio, ex qua inferuntur alia quæ sunt contentus, contentus est
ipsa prædictio vel necesse est contentus, prædictio ergo prædictio
nota prædictio, quia est signum, quod contentus est quæ prædictio connexionem
ex contentus hæc si dicitur prædictio vel prædictio contentus, prædictio prædictio, ad
vel prædictio, quod prædictio prædictio hæc bene prædictio prædictio prædictio, ex his.

Collige ino distinctionem inter contentus et contentus, contentus est prædictio ibi
ex contentus, quæ cum prædictio distinctionem habet prædictio, et in uno
tempore contentus in altero negari potest. Et contentus vero est ipsa connexionem
cum contentus, quæ cum prædictio est dubia in prædictio prædictio, sed tamen prædictio.

Collige 2do contentus obiectum est ipsam connexionem inter obiectum
contentus et contentus, contentus vero formalem consistere in contentus, et
prædictioem et prædictioem ex quibus si bene distinctionem prædictioem et
sunt vera, conclusio prædictioem æquum in contentus cum contentus in prædictioem
et prædictioem.

Collige 3ta contentus vel consequens si dicitur contentus vero
prædictioem, et tunc in ut si dicitur contentus habet contentus autem, quod non
pluribus utrumque verum est contentus et contentus, sed contentus contentus, quia
contentus in sequens ex hoc contentus.

Collige 4ta obiectum æquivalentium, contentus et contentus

particularis ex universali, propria n^o est divergens formula, quia
 fructum novum dertem, aut novam veritatem ponens in conllo-
 nays sola conclusio est divergens formula, unde hic syllogismus
 ex alio quodlibet autem.

Multi tamen autem dicitur divergens. Enalimena est in quo
 ex uno latere promissa inferitur conclusio ut leo est animal quod gressu
ut haec alioque animalibus suis facinorosis bonis debent prope reduci
in bonum syllogismum.

Inductio est argutatio, quia ex singularibus vel particularibus vel
 saltem magis communibus proceditur ad universalis, ut ad petrum
 scribitur paulus. et sic de ceteris, quod in logicis scribitur.

Exemplum est dilatio a singulari ad aliud singulare propter
 similitudinem vel ad petrum patet studere ad paulum, quod est haec.

Soritus est argutatio in qua per plures propositiones de praeterito proceden-
 tis prolixius novam sententiam praeteritum dicitur donec ultimum praeteritum
 de primo in futuro dicitur. Debet autem praeteritum, cum sit praeteritum
 in eodem sensu accipi, alio modo est argutatio, ut illa in multis prolixius
 notissima. Qui bene bibit bene dormit.

Silema est argutatio in qua duo contra dicta se sunt incontra-
 ria alterutrum necessario debet concedere, et quodcumque concedat
 in impugnetur, ut vel sic fieri bono logico vel non fieri fieri,
 quod non studet, si non ita fieri, quid hic agit.

Syllogismus in libro in pro priorum capite in o est oralis
 in qua populi quibusdam aliquid aliud a populo ex necessitate accipiunt,
 et hoc hoc sunt. hoc est syllogismus oralis (intelligit dilativum)
 sed proximum est vel argutatio, in qua populi legitime prom-
 issa conclusio formaliter realiter, disticta a promissa, tunc si forma per
 invidibilem contentum deducit, propter connexionem quoniam habet dem
 promissis. simplex habet latere propositiones simplices, complexus habet
 non connexionem vel per se scribitur vel paulus, sed per se scribitur
 quod paulus. absolutus habet propositiones absolutas, modales, saltem
 unum modalem communem nempe leven communem. demonstrativus
 evidenter et certo concludit, theologicus obviare, sed tamen certo
 sapienter probabiliter, scientificus operantur vere reijya autem
 falso.

Ceterum autem argutio vel est virtualiter bona, vel materialiter, sicut
 vel formaliter, sicut et materialiter et formaliter final. Virtualiter
 bona constat unius positione equivalente veri pluribus, realiter distinctis
 vel si finaliter formaliter affirmo debet rigibile, quia est rationalis, in
 dictis positionibus debet rationalis, quod rigibile, materialiter tamen bona
 est, cum conclusio eadem bona est, et congrua sequitur ex ostente sed tamen ratione
 materialiter, in se, in forma unum ex altero deducuntur, quia in simili forma
 in alia materia fieri potest ex ostente vero conclusio, sicut in his syllogismis.
 aliquis homo est animal, debet ergo homo, quod est animal, est bonum materialiter bona, quia
 simili fieri potest in alia materia, vel congrua, sicut in hoc syllogismo: aliquis homo
 est christus, tu es homo, ergo tu es christus, cuiusmodi conclusionem vocantur
 necessaria, necesse est consequi, sicut materia, in hoc conclusio, vel concessio
 formali. contra si dico: aliquis homo currit, ergo est petrus, conclusio tamen est
 necessaria, necesse est consequi, sicut bonum, sicut bonum, sicut bonum, sicut bonum,
 necesse est consequi, est tamen contingens, sicut petrus contingens est currit,
 sine contenta et conclusio sicut est evidens et certa tamen ratione forma,
 quia ratione materialiter, sicut est solus. Formaliter tamen bona est si
 promissa quidem non est sicut tamen forma tamen non forma, vel si promissa
 tamen vero, conclusio non potest esse solus, ergo, autem argutio rationalis, sed est
 rationalis et rigibile, quod argutio est rigibile. Materialiter et formaliter
 bona est, congrua positionibus, in tamen sicut vero ratione materialiter, sed
 et tamen forma, sicut vel in materia materialiter, sicut forma, sicut
 vero, promissa, sequi potest conclusio solus, vel est animal, sicut solus
 autem homo est animal, ergo homo est solus.

Capitulum 20m

De principijs intrinsecis syllogismi
 seu materia forma figura et modis.

Pars syllogismi sive principia intrinseca sunt duplicia, materialia
 et formalia, materialia sunt termini et positiones forma figura et modus.
 Termini in syllogismo categoricos et simpliciter, de quo solo sic agitur,
 debent esse tres, quorum quilibet bis debet poni: medij terq[ue]
 bis, ponit in promissa, et nunquam in conclusione, duo reliqui demum
 volent extrema, unq[ue] extremum maius alter, minus, extremum minus
 est ille terq[ue], qui in promissa habet locum proportionem, quia locus
 predicari de medio minus ^{est terminus} terq[ue] et terq[ue], qui in promissa est suatum;
 sed hoc tamen in una figura, in ista est nullum extremum, est in ista
 utraq[ue] predicari in promissa, sicut duo in ista et ista figura

maior extremum est primum in conclusionem, et minus secundum. maior vero
 in qua est maior extremum, et minor in qua minus, quocumque ordine ponantur
 sic in hoc syllogismo $\text{homo est animal et risibile est homo ergo animal est risibile}$
 est animal, hoc est medium tertium, quia bis ponitur in premisiis, animal est maior extremum
 enim, quia predicatur in premisiis, de medio tertio, risibile minus, quia
 subicitur in una premisiis et maior quia habet in maiori extremitate, id est maior
 quia minus. in hoc versu: nullus homo est prudens, omnis equus est prudens, ergo nullus
 homo est equus, maior extremitas est equus quia predicatur in conclusionem, minor
 est: omnis equus est prudens, quia continetur in maiori extremitate, ut in
 hoc solo.

forma syllogismi est verba tertiorum ac propositionum oppositio, ut in
 figura est nota. figura est forma compositionis extremitatum cum medio
 in predicationem, et subalternationem, eadem triplex. in qua est medium
 tertium vel est subalternum in maiore et primum in minore, vel est alterutrum
 ut hoc est animal quod est homo est risibile, in prima figura, vel est in utroque
 promissa est primum, ut omnis homo est animal, nullus lapis est animal, ergo nullus lapis
 est homo, et tunc est in secunda figura, vel denique est in utroque subalternum, ut
 hoc est animal, aliquid hoc est doctus, ergo aliquid doctum est animal, tunc est in
 tertia figura, quod indicant sequentes versus:

Predicatur et subicitur medium tibi in una figura,
 Predicatur altera bis, et tibi bis subicitur.

Obicitur quodam dicitur et quoniam figuram a se auctore quoniam
 dicitur, in qua medium tertium est primum in maiore, et subalternum in
 minore, id est sic probat. ideo non figuram facit medium tertium,
 quia potest in maiore subicitur, et in minore predicari, quod non novam
 figuram facit, si in maiore predicatur, et in minore subicitur, sed in hoc
 syllogismo: Petrus est homo, omnis homo est animal, ergo Petrus est animal, quia syllo-
 gismus vult non debere sic poni: omnis homo est animal, Petrus est homo, ergo
 animal, ubi si dicitur saltem divergentem in locum quod maiorem vero et minorem
 uno loco ponere debent, quo divergentem est tunc accidentalem: illa enim
 propositio hinc est maior, in qua maior est extremitas, sicut non sicut
 hoc loco ponitur, et maior extremitas est, quod predicatur in premisiis,
 de medio, ergo potest subicitur medio, in maiore minore, quod utroque
 eadem oppositio, ut in, ergo eadem figura, quod illa divergentem
 tunc accidentalem, et in ordinata oppositio, ut in, ergo illa
 syllogismus illi ad eandem figuram, aliter est in secunda casu et in prima

facient divergas figuras. Si dicitur autem p[ro]p[ri]o modo dicitur p[ro]p[ri]o
novum si quidem quia in maiori potest subici et in minori predicari, sed quia
p[ro]p[ri]o dicitur ad rem essentialem ad diversam seriem compositionem
autem si non faceret diceretur ad rem essentialem ad diversam seriem
N[on] autem est dicitur. Diversitas essentialis e[st] quod dicitur dicitur vel bis
predicari, vel bis subici, vel semel predicari ac subici, utrumque
p[ro]p[ri]o subici, vel predicari, & dicitur ad rem essentialem. Denique si dicitur
voluntate plurimum quibus ita, et non aliter loqui placuit.

Altera pars forma consistit in modo, quia e[st] rella dispositio p[ro]p[ri]o
tionem in debita quantitate et qualitate: duplex autem dicitur p[ro]p[ri]o
modi, directi, in quibus magis extremum in conclusione predicari de maiori
indirecti, in quibus magis extremum in conclusione predicari de minori, qui
excludit in ista autem et ista semper magis extremum in conclusione
predicari, et quia novendecim modi p[ro]p[ri]o fieri potest utique p[ro]p[ri]o
tionem variatio, in casu in fuscidum remota per sequentes in conclusionem
versus indicat.

- Barbara celarent daru ferio. paralipson.
- Celenty dobuly sobeyno phrise sonown.
- Cosore conepre sepsino baracho. Taropli
- Velapton dirony datusi quardo ferison.

Pro ad intelligi notabilis ino per inon vacabm semper denotari
maiora, per idem minoram et per istam conclusionem, plura si ad sunt,
cum exant medrum. notabilis idem ac veritas aperit a negatione
per alteram a significari p[ro]p[ri]o inon univ[er]salem affirmativam, per e
univ[er]salem negativam, per e particularem affirmativam, per e parti-
cularem negativam. Notandi etiam novem respectus ad
inon figuram, a tuor imo figent modo directo, reliqua quinq[ue]
indirecto. Notandi etiam ad istam figuram pertinet cogitationem
p[ro]p[ri]o, vel p[ro]p[ri]o baroco. reliqua vero facta ad istam, quod si inon
sylogismum bene ad modo dixerunt p[ro]p[ri]o velis, et sine ad quon figuram
pertinet, inquirat ino in medium dicitur, ex cuius vel p[ro]p[ri]o
predicatione intelligit figuram. Notandi et quomodo p[ro]p[ri]o magis
ning extremum p[ro]p[ri]o agnoscendo modo directo vel indirecto et
quo si p[ro]p[ri]o maior vel minor, p[ro]p[ri]o ut dicitur modum cognoscit.

inquirit, an est p[ro]p[ri]etate, servens debilem quantitatem, et quali-
tatem.

Obicitur ino modi figurarum, ut dicitur, dicitur dicitur dicitur. sicut
diversi ex sola p[ro]p[ri]etate variatione, q[uo]d inter eandem ratione
figura. H. N. artex, dicitur q[uo]d ceteris dicitur dicitur dicitur
et p[ro]p[ri]etate ad ino[m] figuram, dicitur vero ad dicitur.

Obicitur 2do hi syllogismi: q[uo]d hoc e[st] rigibile, p[ro]p[ri]e hoc q[uo]d p[ro]p[ri]e
rigibile. 2do aliquis hoc e[st] cetero, aliter orator e[st] cetero, q[uo]d aliquis
orator e[st] hoc. sicut boni, et ten ad nulum modum p[ro]p[ri]etate q[uo]d dicitur
plures quoniam novendecim. H. ino p[ro]p[ri]etate ad nulum de syllogismi
terorum singularium, quia servens figuralis, cum n[on] p[ro]p[ri]etate circa
singularia. H. 2do ino syllogismum virtualiter contineri in dicitur
cum p[ro]p[ri]etate singularis equivaleat particulari. cetero vero e[st] exp[ro]p[ri]etate
de quibus n[on] q[uo]d.

Obicitur 3tio e[st] hi syllogismi sicut boni: q[uo]d hoc e[st] cetero, de cetero e[st]
diversi, q[uo]d aliquis hoc e[st] cetero, 2do nuly hoc e[st] lapis, de rigibile e[st]
hoc, q[uo]d aliquod rigibile n[on] e[st] lapis. 3tio nuly q[uo]d e[st] lapis, de rigibile
e[st] q[uo]d aliquis lapis n[on] e[st] rigibile. 4to nuly hoc e[st] lapis, q[uo]d adone
e[st] lapis, q[uo]d aliquis adone n[on] e[st] hoc 5to nuly hoc e[st] lapis, q[uo]d adone e[st]
lapis, q[uo]d aliquis hoc n[on] e[st] adone. H. 1to reduclive contineri in nou-
ndecim modis. inq[ui] in barbara red[uc]t in secelarem. 2tio in celare,
Atq[ue] in cesare, 3tio in conapre quia tum inferens conclusionem p[ro]p[ri]etate
vultorem p[ro]p[ri]etate universali, in qua quia particularis continet, et hinc
hoc p[ro]p[ri]etate universali, uterq[ue] syllogism[us] ex p[ro]p[ri]etate in eod[em] modo
q[uo]d hi syllogismi comprehendunt hoc versu.

Tergandro, fallarij, pelago, centauro, arefior.
fallarij red[uc]t ad barbara, tergandro ad celarem, pelago, ad
celarem, centauro ad cesare, arefior ad conapre.

Obicitur q[uo]d hi syllogismi: aliquis hoc e[st] lapis, aliquod cetero
e[st] q[uo]d hoc, q[uo]d aliquod cetero e[st] lapis. e[st] in q[uo]d ex n[on] p[ro]p[ri]etate
laribus, ita alii fieri p[ro]p[ri]etate in barbara e[st]. H. n[on] tum loqui
de syllogismi ordinalis. alii enim modi syllogismi in ordinali
tum reduclive hinc p[ro]p[ri]etate, quia n[on] p[ro]p[ri]etate id, quod e[st] p[ro]p[ri]etate
cetero: ap[er]t[us] autem p[ro]p[ri]etate h[ic] p[ro]p[ri]etate de inferiori, et

Adiectivum de substantivo, quom inferior de superiori vel subst-
antivum de adiectivo.

590

Capitulum

De principijs et directis, vel directivis syllogismi categorici.

Quatuor sunt principia generalia huius naturae, quibus
fundantur omnes syllogismi duo vocantur logicae, scilicet: Primum de
universali de malo, quia unum est sine logica dirigis syllogismus oppositus
alterum negativus, sequens prioris est: quidquid dicitur de omni est tribuitur
dicitur de singulis, et vice versa quidquid negatur de toto universali
falso negatur de singulis.

Etiam est alium vocatum principia metaphisica quia explicant identitatem
dorum vel distinctionem eorum, quod est proprium metaphisicis: unum de
universali pro syllogismo affirmativo hoc: quocumque sunt eadem unum est. sunt
idem inter se. sequitur si duo sunt adaequate identificata, unum est
tunc est identificatio inter se, ut in hoc syllogismo omne hoc est animal, de quo hoc
est per se animal, quia per se identificatur cum hoc, et hoc cum animal, eadem
est per se identificatio cum animal, de quo per se hoc est animal, et sic per se
est idem, quia per se hoc est animal, et per se hoc est animal.

Primum principium negativum sequitur pro syllogismo negativo hoc: quocumque
sunt distincta in eadem natura, de singulis inter se. hoc est si in duobus
est distinctio, tunc hoc igitur est illa duo inter se sunt distincta, ut si hoc est
ficus, cum tali, de vero est tali, distinctio, hoc igitur hoc est hoc, non in
hinc tali, sed est inter se distinctio, de quo distinctio, et sic distinctio.

Secundo quoque hoc est tale distinctio, quia distinctio est talis bene ut
si. negativum sequitur, quod illa est distinctio inter se, quod distinctio est talis, sed
quo in talis, distinctio in talis est, quando unum est idem cum talis et talis
est talis distinctio, et talis distinctio est quando utrumque alio distinctio, licet
autem est, quod quocumque sunt idem in talis et sic idem inter se
in talis, quia non sunt idem in talis, hoc igitur non sunt idem inter se, sic
talis est talis distinctio a talis, quia distinctio inter se.

Primum quoque hoc est nullum sunt idem in talis scilicet animal et talis
distinctio, quod scilicet principium metaphisicum si dico autem
sunt idem in talis et eadem per se talis hinc cum eadem animal.

nihil sequitur, quia vel medium n̄ distribuitur, & sic n̄ servatur
principium dictionis de oī. vel aliquid hōc ē aal, aliquid aal ē oīq;
q̄o aliquid hōc ē oīq; vel procedit a n̄ distributo ad distributum,
vel aliquid aal ē oīq; aliqua præsentia n̄ ē vivens, q̄o aliquid aal
n̄ ē hōc hōc.

Regula 1^a expositio negativis nihil sequitur. siue ē idealificabilis
extrema siue d̄ p̄sona in ḡt̄io, ex omni ḡt̄io de p̄sona identificari, et
aliquid oīa negari, et consequenter requiritur. siue affirmativa.

Regula 2^a q̄t̄ma. conclusio sequitur pariter de d̄t̄ione, hōc ē si una ex præ-
missis ē particularis vel negativa et conclusio debeat ēe t̄t̄is, alia plus inf-
erentiā congentes, et procederet a non distributo ad distributum, vel
aī hōc ē aal, aliquid hōc ē d̄t̄is, q̄o aī aal ē d̄t̄ion. si vero una præ-
missa ē negativa, t̄m extrema in præmissis d̄t̄ion n̄ ēt̄io, q̄o t̄t̄is
populatio conclusionē coningit, sed d̄t̄ion negari. an hoc regula et t̄t̄is
si una præmissa ē naturalis, altera supernaturalis, Theologorum ē d̄t̄ion.

Regula 3^a ip̄sæ d̄t̄is syllogismi categorici coningit sequitur quodam
regula vivis figura specialis.

Regula prima in figura et modis t̄m d̄t̄is. t̄t̄is.

Si minor affirmativa, nec maior sit specialis.
hoc ē: maior debet semper ēe universalis, alia modis d̄t̄is n̄ distribuitur,
vel aliquid aal ē r̄t̄is, aliquid hōc ē aal q̄o aliquid hōc ē r̄t̄is. et d̄o
minor vero semper sit affirmativa, si ē aī negativa, t̄m maior et hōc
si distribuitur in conclusione, vel aī hōc ē aal, nullum prædicatum ē hōc,
q̄o nullum quodam ē aal: quod in modis indirectis n̄ ē t̄m d̄t̄ion.

Regula 2^a in figura. In negativis præcedit nec maior sit specialis.

hoc ē una præmissa et t̄t̄is forma sit negativa alia modis d̄t̄is, hoc
q̄o quod t̄m prædicatum n̄ potest distribui, vel aī hōc ē t̄t̄is, hoc aal
ē vivens, q̄o aī aal ē hōc. t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is
conclusio vera. t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is
et rationale, aī hōc ē r̄t̄is, q̄o aī hōc ē r̄t̄is. t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is
aī quod ē r̄t̄is ē r̄t̄is. si autem r̄t̄is vel t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is
aī in præmissis, q̄o t̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is
universalis ne procedat a t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is t̄m d̄t̄is
et conclusio sit negativa, debet et distribui maior extremum in conclu-
sione quod n̄ sit distributum in præmissis, vel aliquid aal n̄
ē aal, aī hōc ē aī r̄t̄is q̄o aliquid hōc n̄ ē aal. si vero hoc præmissis con-

ductionem, quod aliquod ad se hoc, forte syllogismus, quia hunc
 hoc est maior extremum, et minor, scilicet universalis.
 Regula ista figura. Quod maior affirmans, conclusio, sed specialis,
 hanc est minor, si forma debet esse affirmativa alia, in consequente distribuitur
 proterum in distributum in premissis, a se nec concludit nec quibus
 figura est hoc, quod aliquis hoc non concludit nec. Et conclusio si forma
 sit particularis licet premissa sit universalis, quia nunc extremum
 procedens ad distributum ad distributum, ut hoc est visibilis hoc
 est ad hoc ad eam esse visibile.

Solvens Obiectiones

Obiectio una, huius syllogismus forte, quod quod non est ad se, non hoc,
 sed proterum non est ad se, quod proterum non est hoc, et tunc premissa sunt negativa
 si minorum ut sit syllogismus formaliter, forte, et est equivalenter, affi-
 ditiva, forte, hanc est infinitam. Sed proterum non est ad se, quod non est ad se, et tunc
 syllogismus est inferio. quod autem minor, sic exponi debet, ut de hoc
 probari, quia proterum maior, debet esse proterum minor, sed tunc maior
 maior, quia hoc datur: quod non est ad se, quod hoc datur debet esse proterum
 minor. tunc ergo syllogismus est infinitus, sed tunc proterum maior, male
 in proterum minor, et sic, sed hoc infinitum, sed proterum, sed proterum
 sunt sed hoc infinitum, quod sunt proterum, ubi minor est equivalenter
 et infinitum, affinitiva. alii dicunt, maiorem habere hunc sensum, quod
 hoc est ad se, minor vero absolute est negationem, et sic datur
 syllogismus est incongruus.

Obiectio secunda, in hoc syllogismo, velum in sensu, velum est ad se, tunc
 non est sensu, quod non est ad se, tunc nostra regula, quod. si, sicut prius,
 maior, et est equivalenter, affinitiva, quia forte, et est sensu, et est
 idem fore de hoc syllogismo, quod quod non est sensu, non est ad se,
 sed tunc non est sensu, quod tunc non est ad se, hunc forte, et est sensu,
 a sensu, et est sensu, ob forte, sed tunc, et est sensu, a sensu,
 quod est sensu, ob forte. et licet hanc aliam, forte, syllogismus, tunc
 habere forte, tunc, sed sunt boni, quia et proterum, proterum, ut ad syllo-
 gismum habentem tunc, forte, tunc.

Obiectio tertia, huius syllogismus est forte, velum hoc differt a ratione,
 et proterum differt a ratione, quod velum hoc differt a proterum, proterum, quod
 sit boni, quia et maior est conclusio est affinitiva, minor vero negati-

e in conclusione e necessaria: si e aliquid aliud sequi potest illud eod
vel contingens vel impossibile; si autem ex vero potest sequi sequitur hoc
ipso quod e contingens potest e sequens, ed plerumq inferretur in conclusione
quoniam in antecedente, quia bona e ad hoc aequalis: per se hanc qd fidei.

Alia ex contingenti sequitur contingens vel necessarium, sed in qua dicitur
sive visoria: visoria e idem necesse, qui affirmatur in promissis, debet
e affirmari in conclusione; alia aliquid non ponitur in conclusione.
ima per se potest e probat. ponunt duo alivnde inter se identificata
contingenter, contingit cum eitis in promissis; si autem ex contingenti
sequitur necessarium in hoc syllogismo: quicquid dicitur e hanc, vel hanc
videt e potest e hanc e hanc visoria ut dixi; id sequi videt quod hanc
necessarium legitime inferretur ex antecedente contingenti: sed id hanc, quod ad adum
contingentem qui affirmatur necessario, propoitionis: unde bona e hoc illud
per se fidei, qd e hanc. mala vero hoc per se currit qd e hanc, quia hanc n
necessario propoitionis ad argum. Impossibile vero n potest sequi ex conti-
ngenti vero. probat quo identificata in eitis, necessario e identificata
inter se, sed contingenter saltem contingenter, identificata in eitis qd
e necessario id identificata inter se. si autem necessario identificata
inter se, impossibile e in hoc modo n identificari, aliquid n potest ex con-
tingenti inferri impossibile. Quia autem impossibile n potest sequi ex
contingenti vero de hoc e solo n de falso loquimur.

Sicut ex impossibili sequitur necessarium contingens ad impossibile potest
passa. ponunt duo alivnde necessario inter se conexa, per fictionem
vel errorem intellectus in promissis, affirmare de eitis, a quo utrumq
essentialiter e necessario distinguitur in hoc syllogismo ut hanc e hanc
ut hanc e ad, qd e hanc e ad. **P**er e altera pars eorum e modo e hoc
syllogismo: ut agens e docet, ut hanc e agens, qd ut hanc e docet, debet. In
promissa impossibile in tali casu explicari modo contingentem si e
explicans in ppositione necessaria abstracte scilicet ad existens
hanc in conclusione inferretur absolute existens hanc, quod hanc n
fuit ad ostia in promissis, e consequenter eod actu, veri. per se qd
priori syllogismo debet e: existit aliquid agens ed ut agens qui existit
e docet, existit aliquid hanc ed ut hanc qui existit, e agens qd existit
aliquid hanc, ed ut hanc qui existit e docet.

Sicut aliquid non dicitur, quod impossibile per legem non contem-
tari potest quodlibet e: per se fidei per se n ferretur qd felix habet
carbonem. stelle sunt per se stelle n sunt per se qd paulo e in angulo. solo
lucet sol n lucet qd per se habet regem. quod autem illa inferri potest,

prolon daco. sic dicitur hoc contradictoria ad hoc conceditur ubi dicitur
 hoc uel hoc & licet dicitur hoc maior est uera, et hoc syllogismus, sed hoc
 licet, sed hoc habet negum sed hoc licet, hoc peti hoc negum, minor
 prius conapit, maior est, ad hoc uel uera sed hoc peti hoc negum, minor
 maior, sufficit unum inueniunt e uerum, sed unum e uerum hoc dicitur
 licet e uera, conclusio autem legitime inferri, hoc e illa e uera quae
 autem arte, negat id fieri, uel auctorem dicitur legi de materia promp-
 arum populis & inopitabili. Illi tenent negant eum modi conapit e bono
 et dicitur requiri ad bonam rationem in genere, uel longum aliquo modo
 concesso licet autem sic loquom effectus, cum conega uel loquom conga
 cum effectu, quod species, definitio ad definitum est: quo bono
 n reprobis n dicitur, uel dicitur, unde dicitur: Nam illatione per bonum: bonum
 e opus, hoc habet longum autem, n uel non: loquom feribit, hoc felix conat.
 Ita n uel hoc licet dicitur, dicitur qui uel dicitur

Obicitur imo in hoc syllogismo quicquid ridet e hoc, sed hoc ridet, hoc e
 hoc, necessarium quae tale sequit, in autem contingit, hoc talis ita
 regula. Sed si dicitur hoc e talis autem e hoc, hoc e hoc, hoc e hoc, sequit
 in uero sequit. Si ad unum n: autem uel dicitur sequit, notat talis, hoc forma-
 uel n: uel formidat, sequit, debet syllogismus ita exponi: quicquid
 ridet e hoc, hoc ridet, hoc e hoc, hoc ridet, ad idem, hoc dicitur
 sequit in adequate hoc ex hoc conapit fieri ad hoc conapit n:

Obicitur et hoc bonum e hic syllogismus de albam e coloratum de albam
 e corpus, hoc aliquod corpus e coloratum, hoc quia in conclusione
 plus dicitur quam in principio, sicut e ista corporis.

Obicitur et hoc pars debilior e contingit, quon necessarium hoc e
 contingit, & sequit necessarium quia conclusio sequit partem
 debiliorem. Si imo per: autem quia contingit plus affirmat
 quon necessarium ad uel sicut, existant uel uel ita prole
 prole essentialia e contingit. Si hoc contingit autem n: conapit.
 probaliam dicitur conclusio sequit partem debiliorem in quantitate
 et qualitate hoc in alij n:

Obicitur et hoc in hoc syllogismo ad uerum e hoc autem equat uerum
 hoc autem e hoc pronipio, sed contingit, conclusio impossibilis
 hoc talis potest fieri e contingit, si dicitur autem hoc conapit
 n: autem si n: autem hoc imo, si hoc pro eodem tempore n:
 impossibile e e uel ad uerum sed hoc e e hoc autem uerum.

Urgebis. quod e contingens potest esse solum qd si e contingens
 sequitur contingens potest esse solum qd si e contingens
 negari potest e solum absolute nuda facta hypothetici. Cuius autem
 facta hypothetici quod debet aliud contingens solum si autem. potest
 absolute nuda facta potest autem quod sibi, necessario non e
 non ad colorem. Notabit denique licet e contingens sequi potest
 necessarium, n. t. ex vero necessario sequi potest solum contingens
 hoc ipso quod contingens potest esse solum ad facta vero potest sequi
 sequitur. quod autem e impossibile sequi potest necessarium sicut
 non per accidens, sed potest considerari regula.

Capitulum 6um

De syllogismo expositivo exponibili
 et hypothetico copulativo diuinitatis
 et conditionali

Syllogismus expositivus e cuius medius term e singularis et haec
 non tribit potest e hic tunc qd sibi diuina supra uita multos
 hunc syllogismum e fundari in principis legum ita ut su modo
 distribuat medius sed alii sors medius regens proprie diuina
 et distributionem et ideo uolens syllogismum hunc tunc fundari
 in principis metaphisicis in diuina absolute e potest distribui
 medius nec enim solum diuina potest diuina natura, natura
 diuina et sibi qd potest e sibi quia rex ipsum diuina quod quod
 natura diuina e quoad creaturam e e sibi sed de his rebus a dicitur.

Syllogismus exponibilis e cuius uia vel utraque promissa debet legiori
 proprie regere ea quae deprobatione sua de se ipso de euentia
 hunc exponibilis diuina quia syllogismus exponibilis saepe videtur
 habere sors sors, alique uisio laborare quod de reage e laborant,
 regula bonum a uolo dixerunt hunc sicut, hunc sicut e bonos
 cum syllogismum formaliter bonum in se continent. In hunc sylo
 gismum e bono. tunc hoc e tale qd e visibile e tale qd e visibile e hoc.
 licet nihil e sors e sors. sors enim e in maiore, et tale
 e hoc. sors e nota quod in conclusionem syllogismi exponibilis partem
 antequam e potest ponantur tunc xij uia quod potest ponantur
 promissa unde nota e hic syllogismus: uulgo lapis e rationalis.

si per se furabit, suspensibilis, sed non furabit, quod non suspendat, quod
 est ob alia fieri littera longa. debet quod inter conditionem et condi-
 tionem et conentio neopariase forte multa alia, mala est illa sic ita
 bene in se, dicendo si hoc est, suspensibilis, sed hoc est, quod suspensibilis, et non
 autem sic: si hoc suspensibilis, movit sed non suspendit, quod non movit, quia non
 neopariase conentio inter nonum et novum partibus potest et non movit
 quilibet talis modo movi.

Syllogismus disjunctivus est, cum maior aliquid affirmat vel negat sub
 disjunctioe per particulam vel aut similem. posuit autem membra
 illa esse veritabiliter contradictoria, id est vel particula vel finalis excludive
 sicut: vel est sic vel error, ubi particula vel equivale particula huius.
 vel posuit idem membra illa non esse sibi invicem opposita, id est vel particula
 vel finalis tum propositiva sicut: vel per se scribit vel non scribit.

Si vero modo est disjunctivus maior veritate si in minore unum mem-
 brum negat, bene alterum in conclusione affirmat et vice versa si unum
 affirmat in minore bene alterum in conclusione negat, ut est in gratia
 dei, vel est in peccato mortali, sed non est in peccato mortali, quod est in gratia
 dei, vel sed est in peccato mortali, quod non est in gratia dei. ratio est quia
 si una contradictoria est vera altera debet esse falsa. dicitur membra esse
 et veritabiliter contradictoria, de his est, in re de formaliter contradictoriis
 loquitur regula in quibus ordinaria ridicula est, unde nota est
 uno contradictorio si alterum inferi: vel est stultus vel non est stultus,
 sed non est stultus, quod est stultus, vel est doctus vel non est doctus, sed non est doctus,
 quod est doctus, vel duo sunt tria vel non sunt tria, sed non sunt tria, quod sunt
 tria, minor est et conclusio affirmans contradictoria de eodem, quae
 finalis non potest verificari, cum est in minore dicitur verum et in
 minore membrum dicendo quod duo sunt tria, ex quo apparet eiuusmodi
 a resolutionem formaliter contrariam huius est inutiliter, unde vel neg-
 onda est contra vel ita formari debet syllogismus, vel est doctus vel
 est indoctus, sed non est indoctus, quod est doctus, vel sic: vel est doctus, vel non est
 doctus, sed non est non doctus, quod est doctus.

Si membra non sunt ita opposita, sed formaliter secundo modo ita ut
 utrumque sit affirmativum, tunc si maior est disjunctiva, et in mi-
 nore unum negat, debet in conclusione alterum affirmat, in sen-
 tentia vero si unum in minore affirmat, alterum debet negari, ratio

velut ad lidium, capidem suppositi syllogismi sunt probandi: ordinaria
e' vel mediis leg' & distributis, vel novis distributis in conclusione
n' distributis in premisiis vel sunt nova negativa vel particularia, aut
mediis leg' & regularis vel denique sunt altera per mutationem
voci signationis suppositionis etc.

Tertio modo decipiendi dicitur se non esse materia quam forma
vel si dico: quod ego sum deus, sed ego sum homo quod deus non est, dicitur
in conclusione distributis hoc n' distributis in premisiis, dicitur e' e'.
et quod novus e' vixit sed huiusmodi novus quod huiusmodi e' vixit vltimum
novus dicitur in huiusmodi vltimum novus alterum veritas dicitur
seu. potest proferat fallacia vel in voce vel in re, per equivocationem,
vel galley conlatum cum petro negavit Christum sed paulo galley
quod paulo conlatum dum petro negavit Christum r' r' per amplifica-
tionem omissionem additionem vel mutationem unig vel plurium vocum
vel Episcopi sunt sacerdotes sed dicitur sunt Episcopi quod dicitur sunt
sacerdotes. Et hoc, petro e' hoc sed hoc e' petro quod petro e' petro, et hoc
sacerdos facit calicem sed calicem e' corium quod sacerdos facit corium,
hoc capra e' mater hoc capra e' pastoris quod hoc capra e' mater pastoris.
aliquis oculis e' reparari ad videndum sed dicitur oculis e' aliquis oculis
quod e' reparari ad videndum. Item, n' potest stare sed petro sedet
quod n' potest stare et ubi ino vox Episcopi sunt divergenode in
r' r' hoc dicitur in diverga suppositione in r' r' congedum sunt
sunt notabiliter et formaliter in r' r' capra mutat signationem
cum ino figet materiam de in possessionem in r' r' oculis dicitur
in notariis determinate in minore determinate etly p' dicitur
a sensu composito ad divinum talis syllogismus e' e' p' r' r' probabile
e' pari distributionem formalis probabile e' can e' Cynorum
quod probabile e' dari Cynorum ad quos similes, fallacia, leg' r' r'
revertentes nota aliud e' potentiam simul talis ad aliud simul-
laram potentiam. potentia simul talis dicitur ad plura simul ponenda
solum potentiam ostendunt se habere in qui simul possunt scribere
loqui ridere etc. simul talis potentia e' cum habet potentiam ad
plura n' tenet e' in sensu composito, sed seorsim e' in sensu
diviso ponenda. ita simul habet potentiam sedendi et plandi
n' e' conueniendi e' hoc duo, sed quod possum vel hoc vel illud

• unum subiectum post alterum facere unde similis syllogismi distingui
debetur V: sedem n̄ potest stare in terra compositio Cō: dicitur V.
idem probabile ē se dari distinctionem et sic ē probabile com celum
orari in terra dicitur Cō: compositio V: vel dat potestatis simulatū
N: simulatū potestatis Cō:

In re sub fallacia accidentali unum subiectum tribuitur per se quod ibi lūm
conuenit per accidens vel simpliciter si tribuitur accidentali quod conuenit
subiecto ita ut terg. Et denotat proportionem semel deinde dicitur item
cum tribuitur tali quod conuenit parti vel simpliciter: talis paralogismi
fuit: ac alium ē talium accidentale hoc ē alium quod talium accidentale,
ubi alium ino reduplicative deinde specificative ponitur item
quod heri comēsi hoc hodie comēsi sed heri comēsi hōiem cum
pelle et cornibz quod hodie comēsi hōiem cum pelle et cornibz
ubi comēsi denotat proportionem semel vel coram secundum se
in parte integrantē et accidentia: talis syllogismus ē quod cognosco
Corisum, corisum ē venis, quod cognosco corisum venientem ubi venientem
partem considerant, neg. variā pluracimodū: syllogismata adducere,
quo salui perunt ex diebz.

Caput ultimum

De reductione syllogismi imperfecti ad perfectum
Multi multi claudunt per similes per applicationem reductionis
syllogismi imperfecti ad perfectum sed n̄ videtur ē opore probum
quare componit absurdum sed quod fallax in edictis quid sit reductio
nota alio modo directo ino figura sem dare et accidentem con-
cludere, ut forte tales cum eo qui negat conditionem n̄ amplius verbi se nolo
se forte habebit prout ē agendum! atq. si vocat syllogismi
perfecti imperfecti: respondet qui fuerit in modo indirecti n̄ quod
aliquo modo nisi indirecti sed quod coram bonitatem sicut conuenit
et idem in dicitur vel per se negat conditionem n̄ amplius verbi se nolo
ut quod ostendit per se mole negari conditionem et syllogismus ē horum
forte duo modo prout dicitur alio modo modum syllogismi reducant
ad hunc modo ino figura atq. ita ex imperfecto perfectum in negati-
onem syllogismum faciendi, ino modo variā reductio per impossibile
aliter reductio ostensiva qua quis potest negationem bonum conditionem
consequi vel se fieri se com prius mole negare, sed si hoc fallax volit
debet amittere duo contraria vel duo contradictoria sic cetera.

sed autem breviter hoc modo, sed pro exemplo hic syllogismum imper-
 fectum. quod hoc est ratiō aliqua ad aliam ratiōem quod aliqua ad aliam ratiōem. Si quis
 dicit nihil conditione sui est contradictorium futurum hoc: de ratiōe hōcque
 debet esse vera si prior contradictoria est falsa sed deinde hoc maior sui
 syllogismi minor vero est illa quae in priori syllogismo fuit minor est
 propositio syllogismi perfecti sic autem est hōc ut hōc ratiōem quod aliqua
 ad aliam ratiōem: videtur quod si tibi conatus uti debet conueniens conditione ad-
 mōnē contradictoria hoc de ratiōe hōc aliqua ad aliam ratiōem hōc hōc est p[ro]p[ri]e-
 onem p[ro]p[ri]e conueniens vel certe nolens volens debet admittere quod p[ro]p[ri]e male
 negans deia p[ro]p[ri]e conueniens, reuocatio per aspersionem sed quando ratiōem p[ro]p[ri]e
 positionem maioris in minoris vel minoris in maioris. Item per con-
 versionem ex imperfecto syllogismo sed perfecta, quidem notat quia obsequere
 quomodo illius est ratiōem eiusque libere omittit et de si bon
 curiosus ad philippum subriens alioque ratiōem qui corrigibili
 suo ad nouum est ratiōem sollicitat.
 Hic licet tandem simularum finis est quomodo unico verbo obsequere sed
 eo inornato cuius honori et amoris ad studium nostrum unice con-
 uenit, et quia verbum hoc abbreviatum summa conueniens ac
 regula est scientia ubi non finitiam sed etiam conuenientiam
 nostram commendat ut ab eo philosophia finitiam christiana
 loqui ac vivere debemus.

Finis Simularum

